

Sumario | nº49 – Xullo 2025

3MT®

Excelencia en 3 minutos

Entregados os premios
do concurso 3MT-2025

Falamos con algúns dos gañadores
e gañadoras da edición

EDIUS NOVAS

O *ranking* CWUR destaca
o rendemento investigador
da USC e a inserción
laboral do estudantado
egresado

EDIUS NOVAS

A profesora Mar Sobral
consegue unha bolsa Leonardo
para investigar a predición do
funcionamento dos ecosistemas
frente a cambios ambientais

EDIUS NOVAS

Os Premios Ícarus 2025
reafirman a fortaleza
da cultura emprendedora
na USC

EDIUS NOVAS

Máis de 150 persoas participan
no XII Encontro da Mocidade
Investigadora

EDIUS NOVAS

Que pensan as persoas mentoras
e o estudantado da I Edición do Programa
de Mentoría da EDIUS?

EDIUS NOVAS

José Luis Mascareñas,
Premio Rei Jaume I
en Investigación Básica

EDIUS NOVAS

Entregados os Premios
Extraordinarios de
Doutoramento do curso
22-23

EDIUS NOVAS

A profesora do Instituto
de Ciencias Forenses Elena
Lendoiro, elixida membro
do comité científico da
Society of Hair Testing

EDIUS NOVAS

Martín Fañanás Mastral,
galardoadado coa Medalla
José Barluenga do
GEQOR

3MT®

NOVAS

Excelencia en 3 minutos

Entregados os premios do concurso 3MT-2025

Un ano máis, e xa van catro, a Gran Final do concurso de Teses en Tres Minutos demostrou a orixinalidade e gran calidade das teses que están a facer os doutorandos e doutorandas da USC. Un total de 16 persoas tiveron que defender en persoa, durante un tempo máximo de tres minutos e ante un xurado especializado, o contido dos vídeos que anteriormente enviaran resumindo o seu traballo de doutoramento. Eran os finalistas das case trinta persoas que presentaran o seu traballo para concorrer nesta cuarta edición do 3MT, xa que só podía elixirse un por cada área de coñecemento. E despois da deliberación do xurado, estas foron as persoas gañadoras:

Falamos con algúns dos gañadores e gañadoras da edición para coñecer como participar no concurso lles axudou na súa investigación.

1. Que supón para ti gañar este concurso?

2. Como valoras a transferencia á sociedade dos coñecementos da investigación académica?

LUCÍA ABOAL CASTRO
Área de Ciencias da Saúde

“Andamiaxes multifásicas modificadas topográficamente para enxeñaría de interfaces tisulares complexas”

VER VÍDEO

1. Gañar o 3MT supuxo una motivación para seguir divulgando a miña investigación, sen dubidar tanto nos tempos de realización ou na súa calidade experimental (que todos sabemos que os ensaios non sempre saen) senón centrando o foco no papel social que posúe, e o interese que poida suscitar ao público xeral. Ademais, foi unha gran sorpresa, posto que o nivel de todos os compañeiros/as finalistas e dos seus proxectos de doutoramento era moi alto, é admirable que teñamos tantas liñas de calidade e vangarda na universidade.
2. A transferencia debería ser fundamental no desenvolvemento da propia ciencia. Os seres humanos investigamos, na maioría dos casos, para fortalecer os coñecementos e os recursos doutros seres humanos, e non podemos esquecer o seu papel e o seu dereito a coñecer en que punto está a investigación contemporánea, porque son os verdadeiros recipientes dela.

MARÍA LOURDES VELLÓN NOGUEIRA
Área de Ciencias Sociais e Xurídicas

“Diseño de un sistema de detección temprana de retrasos neuroevolutivos y trastornos del neurodesarrollo en el ámbito escolar”

VER VÍDEO

1. Supón un impulso máis para seguir desenvolvendo o meu doutoramento. No meu segundo ano, aínda me queda moito por facer, pero este recoñecemento axuda a poñer en valor o interese da miña investigación e confirma que imos polo camiño axeitado.
2. Na miña opinión, a transferencia á sociedade dos coñecementos da investigación académica debería ir da man da mesma. Os investigadores e investigadoras xogan un papel relevante no desenvolvemento social mais, en cambio, o seu labor tende a ser un gran descoñecido, á vez que os coñecementos adquiridos parecen converterse, en moitos casos, en propiedade privada cando, baixo o meu punto de vista, dun xeito ou doutro, non deixamos de estar ao servizo da sociedade. É necesario dar a coñecer e compartir os avances que se van alcanzando.

[↩ Ir ao sumario](#)

JULIÁN GARCÍA PETEIRO

Área de Artes e Humanidades

“Introducción y desarrollo de la Inquisición en los reinos peninsulares durante la Edad Media. 1184-1478”

VER VÍDEO

1. A verdade é que para min gañar este concurso supuxo unha gran alegría, xa que partía algo intimidado considerando que nestes momentos estou no meu primeiro ano de doutoramento. O meu tema de investigación, a Inquisición medieval, leva acompañándome desde os inicios da miña carreira e é moi reconfortante poder atopar unha oportunidade para expoñer ao público as posibilidades e o interese que ten unha investigación sobre esta gran institución tan pouco coñecida. Creo que este recoñecemento demostra que a investigación en historia ten moito que achegar no tempo presente, e dentro dun campo no que non só non está todo dito senón que aínda queda moito por dicir.
2. A investigación histórica actúa como unha ponte que vincula o pasado co presente, proporcionando ferramentas esenciais para que a sociedade comprenda as súas raíces, evolucións e desafíos. Este vínculo non só consiste en acumular datos ou anécdotas, senón en tecer coñecemento e entender a complexidade das experiencias humanas. Todo para identificar patróns, aprender de erros e acertos, e crear unha identidade cultural e individual máis sólida. Cando os achados e as interpretacións históricas se comunican de maneira accesible e crítica, fóméntase unha cidadanía informada que pode cuestionar, debater e participar activamente na construción dun futuro fundamentado na experiencia colectiva. O intercambio entre a comunidade académica e a sociedade contribúe á democratización do saber. Ao abrir o acceso ás investigacións históricas, empoderase ás persoas para pensar de maneira crítica e desenvolver un sentido de pertenza a unha historia compartida, á vez que se fomenta a pluralidade e o recoñecemento de múltiples voces e experiencias. Esta democratización, fomentada pola transferencia de coñecemento, é unha gran ferramenta que pon en valor as investigacións académicas como elemento de importancia capital na difusión de coñecemento. Por diante queda o arduo traballo de recuperar o altofalante da divulgación das mans de voces non autorizadas e discursos interesados.

MARÍA DO CARME PACÍN SALVADOR

Área de Ciencias e Enxeñarías

“As macroalgas como ferramentas ambientais: da escala rexional ao cambio global”

VER VÍDEO

1. Foi unha sorpresa moi agradable porque non o esperaba en absoluto. Ademais, prodúcese moita satisfacción ver que o meu traballo de investigación esperta interese fóra do meu ámbito. Sempre sentín curiosidade pola divulgación, polo que este recoñecemento é un impulso e unha primeira oportunidade para achegarme máis a ese ámbito.
2. Paréceme algo esencial. Como investigadoras do sistema público temos tamén unha responsabilidade coa sociedade. Os coñecementos e resultados que xeramos non deberían quedar restrinxidos ao ámbito científico, senón que cómpre facer un esforzo por democratizar esa información, adaptándoa para que poida chegar a todos os sectores sociais nunha linguaxe comprensible e accesible. Só así se xustifica plenamente o sentido social da investigación.

Representante da USC no *Falling Walls Foundation*

O propio día da Gran Final deuse a coñecer unha importante novidade. A vicerreitora de Titulacións e Internacionalización, María José López Couso, anunciou o acordo ao que a USC chegara horas antes para que unha das persoas gañadoras do concurso de Teses en Tres Minutos fora seleccionada para participar na cumbre científica ***Falling Walls Foundation***, que anualmente se celebra en Berlín entre os días 6 e 9 de novembro, coincidindo co aniversario da caída do Muro de Berlín. O xurado decidiu finalmente que María do Carme Pacín Salvador fora quen representara á Universidade de Santiago neste evento.

Máis de 150 persoas participan no XII Encontro da Mocidade Investigadora

O XII EMI celébrase os días 9 e 10 de xullo na Facultade de Económicas e Empresariais do campus de Santiago

Preto de 200 persoas participan este ano no XII Encontro da Mocidade Investigadora, das cales 156 inscribíronse para asistir con comunicacións orais ou pósters. Ademais, hai xente que simplemente participará neste evento como asistente ao que hai que sumar o comité organizador, formado por unhas 14 persoas.

Este evento desenvólvese, dende o ano 2012, co propósito de favorecer as dinámicas de colaboración, debate e difusión do coñecemento xerado entre estudantes de doutoramento.

O Encontro da Mocidade Investigadora está organizado por investigadores e investigadoras procedentes da Universidade de Santiago de Compostela, da Universidade da Coruña e da Universidade de Vigo, e estará aberto a todo o estudiantado de doutoramento das tres universidades galegas. Polo tanto, o único requisito para participar neste encontro será ter formalizada a matrícula en calquera programa de doutoramento dalgunha das universidades do Sistema Universitario Galego (SUG). As persoas participantes teñen a oportunidade de asistir e facer as súas contribucións a este evento, que durante dous días ofrece sesións de relatorios, pósters e mesas redondas.

Nesta 12 edición, o comité organizador pon especial relevancia no uso da lingua galega na ciencia e busca unha maior cooperación e implicación de persoal das tres universidades galegas así como da presenza de máis xente do campus de Lugo.

Asistentes	18
Relatores (ORAL)	122
Relatores (POSTER)	25
ASISTENTES TOTAIS	165

O *ránking* CWUR destaca o rendemento investigador da USC e a inserción laboral do estudantado egresado

O **Center for World University Rankings** (CWUR) mantén á **USC** entre as mellores universidades a nivel internacional ao situala na posición 500, dun total de 21.462 institucións académicas de todo o mundo. O rendemento investigador, no que se sitúa como a 473 do mundo, e a empregabilidade son os dous aspectos mellor valorados da USC, que ocupa ademais a posición décimo segunda de entre as institucións españolas recollidas nesta clasificación. Ademais, a institución compostelá ascende ata o chanzo 192 no apartado relativo a universidades europeas.

A metodoloxía empregada por CWUR parte dunha serie de indicadores estruturados en catro ámbitos. Por unha banda, a calidade da educación mídese a través do número de estudantes que obtiveron distincións académicas en relación ao tamaño da institución. Este ítem conforma o 25% da puntuación final no *ránking*. O estudantado que obtivo postos executivos de relevancia nas máis importantes compañías do mundo é o indicador que CWUR toma en consideración á hora de abordar o nivel da empregabilidade e que ten un peso do 25% no cómputo global da clasificación.

O persoal docente e investigador que teña obtido distincións académicas serve para medir a calidade dos centros cun peso do 10% no conxunto da puntuación final. Finalmente, no indicador relativo á investigación científica, CWUR analiza o número total de artigos publicados (10%), o número de artigos publicados en revistas de primeiro nivel (10%), o número de artigos publicados en revistas de gran influencia (10%), así como o número de artigos máis citados (10%). Os datos obtéñense a través da información subministrada polas propias universidades, así como a través de sondaxes.

Máis información
[nesta ligazón](#)

[↩](#) Ir ao sumario

O CWUR é unha organización que ofrece asesoramento sobre políticas, información estratéxica e servizos de consultaría a gobernos e universidades para mellorar os resultados educativos e de investigación. CWUR publica clasificacións universitarias globais autorizadas, recoñecidas pola súa obxectividade, transparencia e coherencia, nas que confían estudantes, académicos, xestores de universidades e gobernos de todo o mundo.

Entre as oito universidades “punta de lanza” de España no U-Ranking

A USC sitúase no décimo primeiro posto do U-Ranking elaborado pola Fundación BBVA e o IVIE, que escruta o desempeño de 72 universidades españolas, 48 públicas e 24 privadas, a partir da análise das actividades docentes, de investigación e innovación así como a inserción laboral das persoas egresadas. Esta nova clasificación vai en liña doutras previas que sitúan á USC no primeiro cuartil das universidades españolas e reafirma a súa posición de liderado dentro do Sistema Universitario Galego.

Esta clasificación identifica á USC entre as oito universidades “punta de lanza do Sistema Universitario Español (SUE) que destacan pola eficiencia no uso dos seus recursos para obter un mellor rendemento, pero tamén polo volume total de resultados”, indica o informe. Xunto á USC figuran neste top universitario a Universitat de Barcelona, as Autónomas de Madrid e Barcelona, a Universitat de València e as Politécnicas de Madrid, Catalunya e València, que segundo o U-Ranking sobresaen tanto por rendemento como por tamaño, supoñen o 11% do sistema e achegan o 26% dos resultados totais do SUE: o 23% da docencia, o 30% da investigación e a innovación e o 22% dos resultados en inserción laboral.

Do ránking xeral, que analiza o rendemento en docencia, investigación e innovación e inserción laboral, a USC sitúase no segundo grupo con mellor desempeño, nun posto 11. Os datos disgregados por dimensións arrojan tamén unha moi boa posición da Universidade de Santiago, un sexto posto, que destaca polo desempeño investigador situándose só despois da Pompeu Fabra, a Universitat Autònoma de Barcelona, a de Barcelona, a Politécnica de Catalunya e a Rovira i Virgili.

En canto ao rendemento por rama de coñecemento, a Universidade de Santiago destaca na de Ciencias da Saúde, cunha sétima posición de entre todas as universidades españolas analizadas, e na de Enxeñaría e Arquitectura cun posto 8 do total de 72. Nas outras tres ramas de coñecemento, a de Santiago sitúase entre os postos 15 e 18.

Conclúe o informe destacando o liderado en produtividade das actividades de investigación e innovación dalgunhas universidades públicas, entre as que se sitúa a USC só por debaixo das catalás.

EDIUS **NOVAS**

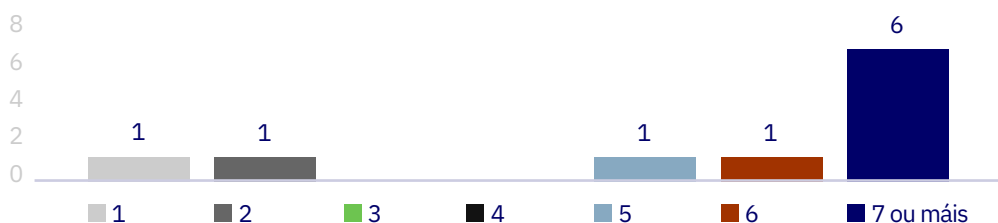
Que pensan as persoas mentoras e o estudiantado da I Edición do Programa de Mentoría da EDIUS?

O Programa de Mentoría da EDIUS lanzou a súa primeira edición piloto co obxectivo de acompañar e apoiar ao estudiantado de doutoramento mediante unha relación estruturada entre persoas mentoras (persoas doutoradas e con experiencia) e mentorizados/as (persoas realizando os estudos de doutoramento e en fases iniciais). Unha vez rematada esta edición, realizouse unha avaliación a través dun cuestionario e unha reunión presencial para analizar a súa eficacia e impacto.

1. Información dos participantes Mentores

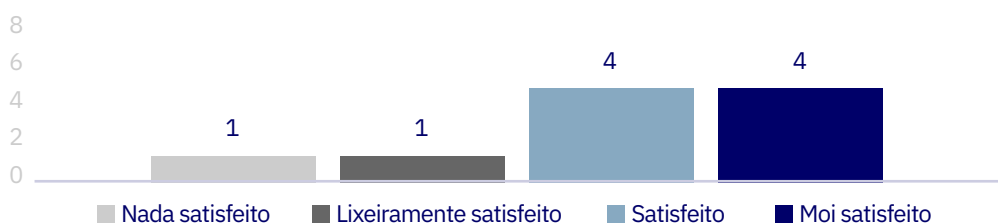
Participación e número de sesións

O número de sesións realizadas variou entre os emparellamentos, indo dende unha ou 2 sesións (2 casos) e coa maioría de casos realizando 7 ou máis encontros (6 casos).

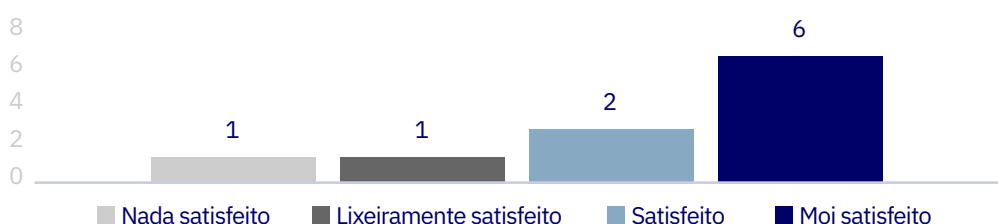

Satisfacción xeral

O **80% das persoas mentoras** manifestaron estar satisfeitas ou moi satisfeitas coa súa participación no programa.

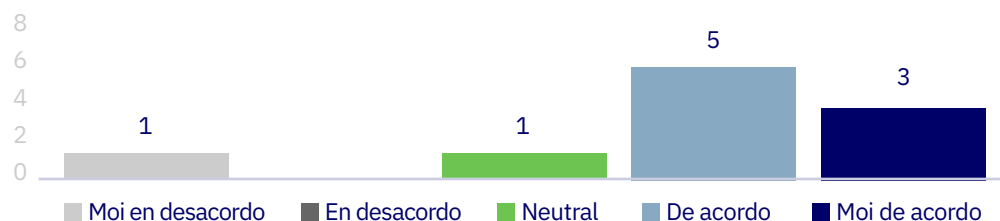
O **80% das persoas mentoras** mostraron un nivel alto de satisfacción coa persoa mentorizada asignada.

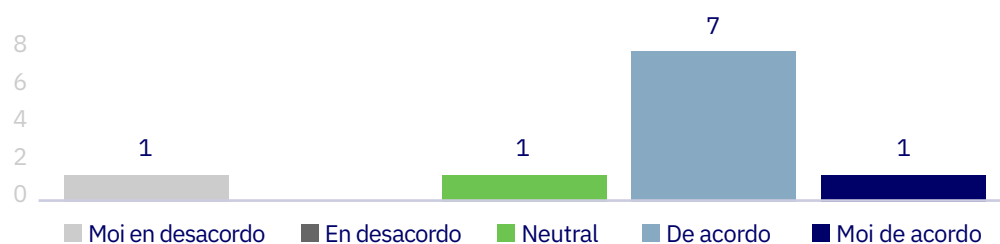
[← Ir ao sumario](#)

Impacto na persoa mentorizada

O **80% das persoas mentoradas** cren que a persoa que mentorizaron ten agora un mellor coñecemento sobre o proceso de realización do doutoramento.

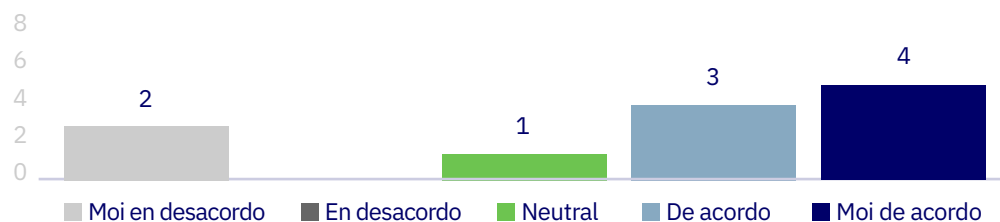

O **80% consideran** que as persoas mentorizadas adquiriron unha maior conciencia das súas habilidades e capacidades, e de como aplicalas durante a súa traxectoria académica.

Impacto na persoa mentora

70% das persoas mentoradas afirman que a súa experiencia no programa tamén contribuíu positivamente ao seu desenvolvemento profesional.

Futuras edicións

O **100% repetirían como mentores/as** nunha segunda edición.

O **100% recomendarían a experiencia** a outras persoas ou colegas.

En base aos comentarios recollidos no cuestionario e na sesión presencial, sintetízanse as seguintes propostas de mellora a implementar en futuras edicións:

a) Mellorar a presencialidade e o acompañamento

- Favorecer os emparellamentos entre persoas do mesmo campus para facilitar encontros presenciais.
- Establecer unha sesión intermedia conxunta de mentores para facer seguimento grupal do proceso e fomentar o intercambio de experiencias.

b) Fortalecer a estrutura do programa

- Planificar mellor a temporalidade do programa (lanzar o programa en setembro-outubro tralo período de matrícula).
- Dar prioridade aos estudantes de 1º e 2º curso de doutoramento (enténdese que son os que máis se poden beneficiar deste tipo de acompañamento).
- Os emparellamentos deben seguir facéndose por grandes áreas de coñecemento para facilitar a afinidade e ao mesmo tempo garantir a non intromisión coas funcións de supervisores/titores de tese.
- Desenvolver un guión temático a tratar durante as sesión de mentoría.
- Establecer máis claramente os obxectivos e responsabilidades de cada parte.

c) Fomentar o compromiso do estudantado

- Asegurar que as persoas mentorizadas teñan unha motivación real e compromiso activo co programa (aínda que se reconece a dificultade para poder avaliar este aspecto).
- Facer a reunión inicial de xeito conxunto na medida do posible (iso favorecería o contacto inicial cos posibles mentores / mentorizados).
- Enviar recordatorios aos estudantes mensuais ou cada dous meses para que cumprimenten os formularios.

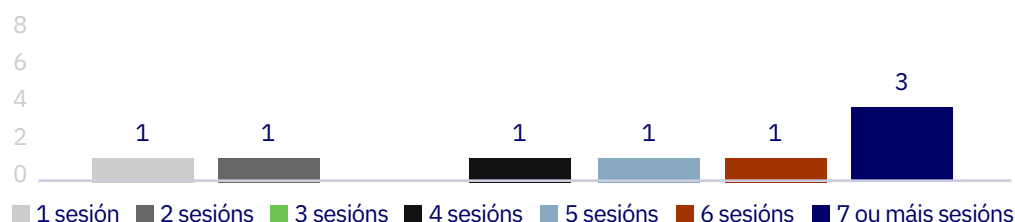
d) Recoñecemento institucional

- Considerar o recoñecemento de HDE (Horas Docentes Equivalentes) ou algún outro recoñecemento académico ou complementario para as persoas mentoradas.
- Formalización do Programa dentro das actividades da USC na medida do posible.

2. Información dos Estudantes Mentorizados

Participación e número de sesións

O número de sesións realizadas variou entre os emparellamentos, indo dende unha ou 2 sesións (2 casos) 7 ou máis encontros (3 casos).

Satisfacción xeral

O **87,5% das persoas mentorizadas** manifestaron estar satisfeitas ou moi satisfeitas coa súa participación no programa.

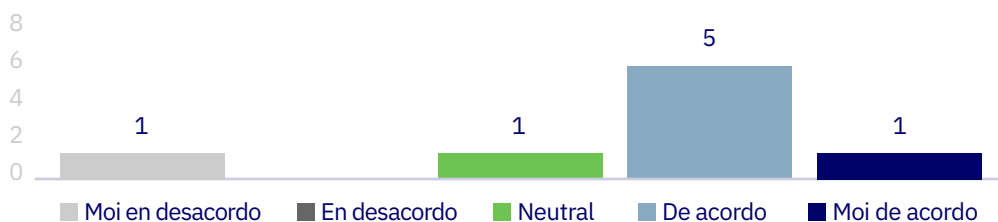

O **87,5% das persoas mentor** mostraron un nivel alto de satisfacción co mentor/a asignado/a.

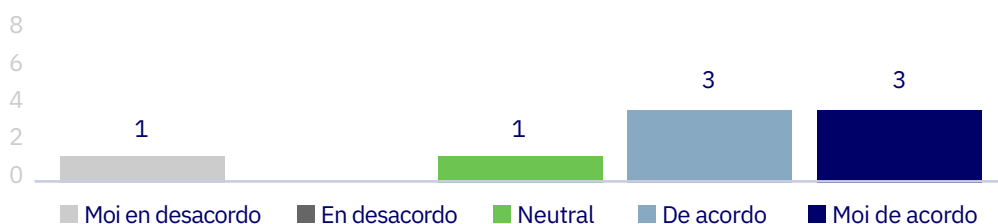

Impacto na persoa mentorizada

O **78% dos estudantes mentorizados** cren que agora teñen un mellor coñecemento sobre o proceso de realización do doutoramento.

O **78% dos estudantes mentorizados consideran** que adquiriron unha maior conciencia das súas habilidades e capacidades, e de como aplicalas durante a súa traxectoria académica.

Resumo dos comentarios e suxestións de mellora por parte dos estudantes mentorizados

En base aos comentarios recollidos no cuestionario e na sesión presencial, sintetízanse as seguintes propostas de mellora a implementar en futuras edicións:

a) Fortalecer a estrutura do programa

- Lanzar o programa en setembro-outubro coincidindo ou tralo período de matrícula.
- Establecer un número mínimo de reunións “obligatorias” para considerar completado o programa.
- Ofrecer aos participantes unha lista de temas ou guións orientativos para romper o xeo nas primeiras reunións.

b) Fomentar o compromiso co Programa

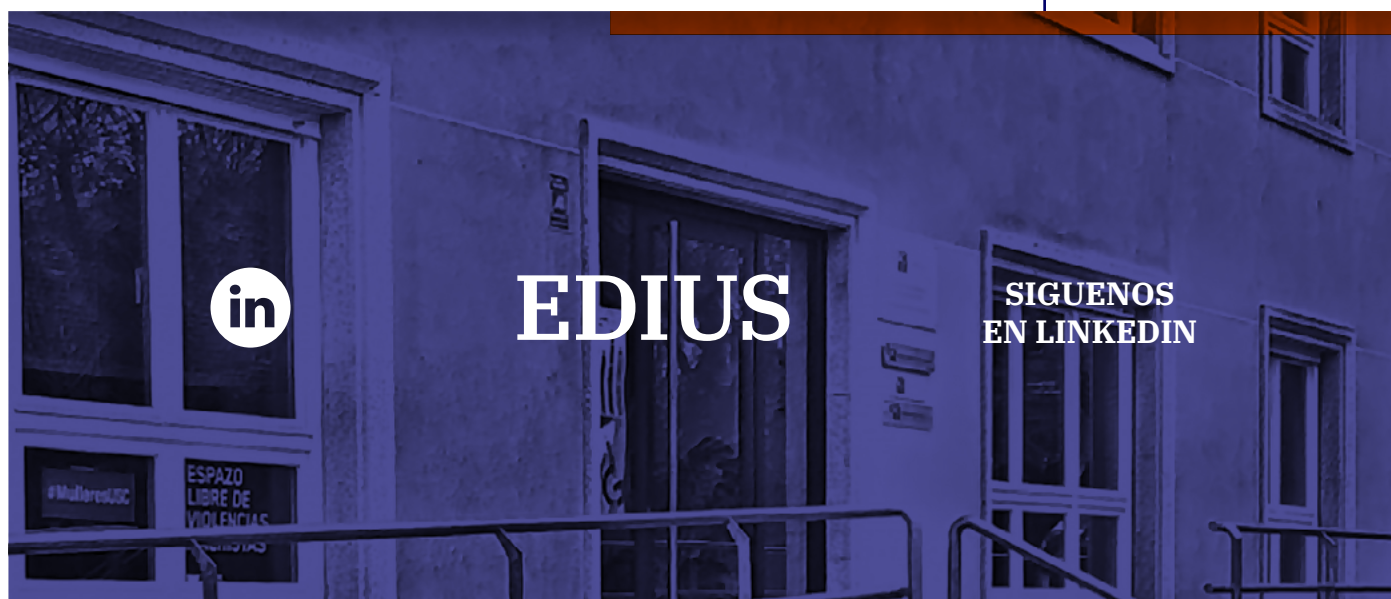
- Enviar recordatorios para fomentar a participación.
- Crear un formulario máis sinxelo onde participantes rexistren as sesións realizadas (data, duración, temas falados).

c) Outros

- Algúns estudantes que acudiron recalcaron que lles gustaría participar como mentores ao rematar os estudos de doutoramento.
- Manter a sesión inicial por separado para mentores e estudantes (algúns participantes manifestaron que os seus directores de tese non se mostraron receptivos ante a participación dos estudantes nesta actividade).
- Ofrecer un certificado de participación ao rematar o programa, unicamente para aquelas persoas que o soliciten, mantendo a natureza voluntaria da actividade. En xeral, os estudantes coinciden en que a emisión automática dun certificado podería desvirtuar o obxectivo do programa.

3. Conclusión

A I Edición piloto do Programa de Mentoría EDIUS foi valorada positivamente polas persoas participantes. Non só se mellorou o coñecemento sobre o doutoramento por parte das persoas mentorizadas, senón tamén das súas habilidades e destrezas, ao tempo que tamén se contribuíu, alá menos en parte, ao desenvolvemento profesional das persoas mentoras. A disposición a repetir a participación das persoas mentoras en edición futuras e a recomendar a experiencia a outros colegas e compañeiros reforza a continuidade do programa.

EDIUS **NOVAS**

José Luis Mascareñas, Premio Rei Jaume I en Investigación Básica

O catedrático da USC e investigador do Centro Singular de Investigación en Química Biolóxica e Materiais Moleculares (CiQUS), José Luis Mascareñas Cid, foi galardoado co Premio Rei Jaume I 2025 na categoría de Investigación Básica. O xurado destaca os seus “traballos pioneiros en química órgano-metálica, especialmente por introducir reaccións catalizadas por metais en células vivas”, abrindo así novas vías para o desenvolvemento de ferramentas químicas aplicables en contornas biolóxicas complexas.

Para Mascareñas, este premio supón un recoñecemento especial á ciencia que non perseque unha aplicación inmediata “pero que é o xermolo dos grandes avances científicos e tecnolóxicos”. E, aínda que se outorga a título individual, o catedrático quere compartilo “con todas as persoas que traballaron comigo durante estes anos; sen o seu talento, esforzo e dedicación, nada disto sería posible”.

José Luis Mascareñas, que recollerá o premio no mes de novembro en Valencia nunha cerimonia presidida polos Reis de España, é unha figura de referencia internacional en química supramolecular e biolóxica. Doutor en Química pola USC con estadías posdoutorais nas universidades de Stanford, Harvard, Cambridge e o MIT, José Luis Mascareñas foi director científico do CiQUS, onde lidera o grupo MetBio-Cat de estudo de novas estratexias de catálise bioinspirada, química bioortogonal e reactividade controlada en contornas celulares. O seu equipo traballa no deseño de complexos metá-

licos capaces de operar dentro de células vivas para inducir reaccións químicas non naturais, unha liña de investigación que abre novas perspectivas para a biomedicina, a biotecnoloxía ou a enxeñaría molecular.

Ao longo da súa carreira publicou máis de 250 artigos en revistas científicas de alto impacto e recibiu numerosos recoñecementos, entre os que destaca a prestixiosa ERC Advanced Grant concedida polo Consejo Europeo de Investigación. O mes pasado, Mascareñas presidiu a Bürgenstock Conference, un dos encontros máis selectivos e relevantes da química internacional, converténdose no terceiro científico español en ocupar esa posición.

Os premios outorgados pola Fundación Valenciana Premios Rei Jaume I, considerados un dos máximos recoñecementos científicos en España, distinguen cada ano a figuras destacadas en sete categorías: Investigación Básica, Economía, Investigación Biomédica, Investigación Clínica e Saúde Pública, Protección do Medio Ambiente, Novas Tecnoloxías e Emprendemento.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

A profesora do Instituto de Ciencias Forenses Elena Lendoiro, elixida membro do comité científico da *Society of Hair Testing*

Trátase dunha organización científica de referencia internacional dedicada ao desenvolvemento e estandarización das análises toxicolóxicas en cabelo

A profesora de Toxicoloxía do Instituto de Ciencias Forenses da Universidade de Santiago Elena Lendoiro Belío foi elixida en Londres membro da Board da **Society of Hair Testing** (SOHT). A SOHT é unha organización científica de referencia internacional dedicada ao desenvolvemento e estandarización das análises toxicolóxicas en cabelo, unha ferramenta clave na investigación forense. O *Board* desta sociedade é o órgano responsable de coordinar, establecer e actualizar os criterios científicos para a interpretación das análises de drogas de abuso e fármacos en mostras capilares, fundamentais para abordar con rigor casos como a submisión química, e o seguimento cronolóxico do consumo de substancias en contextos forenses.

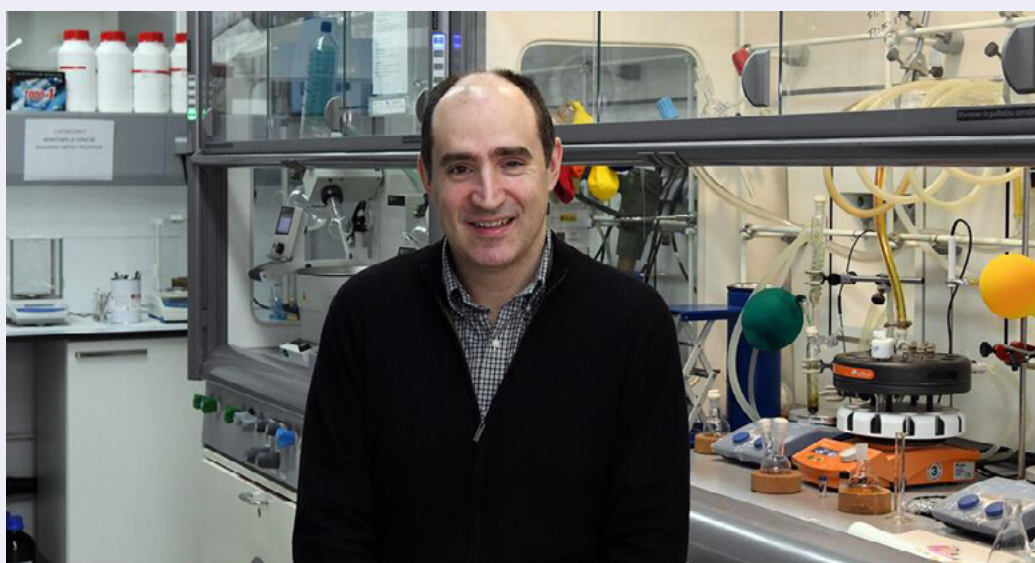
A elección de Elena Lendoiro como membro do *Board* reconece a súa traxectoria científica e a súa contribución á toxicoloxía forense no ámbito estatal e internacional e supón ademais un importante apoio ao labor investigador que se desenvolve no **Instituto de Ciencias Forenses da USC** e reforza a súa proxección internacional.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

Martín Fañanás Mastral, galardoado coa Medalla José Barluenga do GEQOR

Máis información

O profesor e investigador da USC Martín Fañanás Mastral foi recoñecido coa Medalla José Barluenga que outorga o Grupo Especializado de Química Orgánica (GEQOR) da Real Sociedade Española de Química (RSEQ). Recoñécenlle así a Fañanás, investigador Oportunius e actual director adxunto do CiQUS, a súa excelencia investigadora no campo da Química Orgánica e fano cun galardón que leva precisamente o nome do seu director de tese, “algo que me fai especial ilusión”, asegura.

Martín Fañanás Mastral doutorouse en Química pola Universidade de Oviedo en 2007. En 2009 uniuse ao grupo do profesor Ben L. Feringa na Universidade de Groningen

(Países Baixos) como investigador posdoutoral. Cinco anos máis tarde incorporouse como investigador Ramón y Cajal ao Centro Singular de Investigación en Química Biolóxica e Materiais Moleculares (CIQUS) da USC, acadando en 2021 a súa praza como profesor titular. Actualmente é Oportunius Research Professor.

A súa investigación céntrase no desenvolvemento de novas metodoloxías catalizadas por complexos de metais de transición que permitan levar a cabo transformacións sostíbeis e de alta eficiencia atómica orientadas á formación enantioselectiva de enlaces C-C, e a activación e funcionalización de hidrocarburos.

[Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

A profesora Mar Sobral consegue unha bolsa Leonardo para investigar a predición do funcionamento dos ecosistemas fronte a cambios ambientais

A profesora na Facultade de Xeografía e Historia e investigadora do Idega da USC Mar Sobral conseguiu unha das 60 bolsas Leonardo que concede a Fundación BBVA de entre as 1.623 candidaturas presentadas, o que supón unha taxa de éxito do 3,7%, un indicador da alta competitividade da convocatoria.

Cos 50.000 euros da bolsa e un horizonte temporal máximo de 18 meses, Mar Sobral desenvolverá o proxecto From leaf to ecosystem: The evolutionary and ecological power of subindividual variation no que analizará como a variación fenotípica dentro dos propios individuos —por exemplo, entre follas ou flores dunha mesma planta— inflúe nos procesos evolutivos e na dinámica ecosistémica. “Pretendo evidenciar -explica a ecóloga Sobral- que esta variación subindividual é unha compoñente clave na comprensión da biodiversidade e na predición do funcionamento dos ecosistemas fronte a cambios ambientais”. A investigadora da USC pretende deste xeito abrir “novas vías” para integrar esta escala de variación na investigación ecolóxica e evolutiva contemporánea.

Os 60 proxectos altamente innovadores seleccionados nesta XII edición das bolsas Leonardo son iniciativas individuais desenvolvidas por profesionais de entre 30 e 40 anos que se atopan nun momento decisivo da súa carreira laboral. A convocatoria contempla dez áreas diversas da ciencia e a cultura: dende a de Ciencias do medio ambiente e da Terra na que se

enmarca a bolsa de Mar Sobral ata as de Ciencias Básicas, Bioloxía e Biomedicina, Enxeñarías e Ciencias da Computación, pasando por Artes Plásticas, Música e Ópera ou Creación Literaria e Artes Escénicas.

[Máis información](#)

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

Entregados os Premios Extraordinarios de Doutoramento do curso 22-23

O Colexio de Fonseca acolleu o luns 7 de xullo a entrega protocolaria dos Premios Extraordinarios de Doutoramento correspondentes ao curso 2022/2023, presidida polo reitor Antonio López. A convocatoria é un recoñecemento á excelencia na investigación doutoral, que se outorga a aquelas persoas que defenderon unha tese con resultados sobresaíntes, nesta ocasión na convocatoria correspondente ao curso 22-23. Estes premios permiten poñer en valor o máximo nivel académico que outorga o ensino universitario, o título de doutoramento, indicou o reitor na súa intervención para quen estes traballos son un “soporte esencial” dunha das tarefas fundamentais da USC, a da investigación, “esencial para o avance da sociedade”.

Nesta convocatoria dos Premios Extraordinarios de Doutoramento 22/23 outorgáronse un total de 30 premios repartidos entre as áreas de Artes e Humanidades, Ciencias e Enxeñarías, Ciencias da Saúde e Ciencias Sociais e Xurídicas. O acto serviu para recoñecer e celebrar “anos de estudos rigoroso, paixón pola busca de coñecemento e renuncias”, destacou a vicerreitora de Titulacións e Internacionalización, María José Lopez Couso. A vicerreitora animou aos novos doutores e doutoras a que este recoñecemento non sexa un fin en si mesmo senón “unha forza motriz para seguir avanzando”.

Pola súa banda, o director da Escola de Doutoramento Internacional da USC (EDIUS), Pablo Taboada Antelo, indicou que os traballos que concorreron á convocatoria comparten un alto grao de calidade e excelencia e

representan “a esencia da USC”. Na súa opinión, no seu conxunto denotan “a boa saúde da investigación que se fai na USC” e constitúen “unha forza esencial” para a actividade da universidade no eido investigador.

En representación do conxunto de premiados e premiadas interveu Antía Tacón García, do Programa de Doutoramento en Estudos da Literatura e a Cultura. Tacón agradeceu o recoñecemento en nome de todas as persoas premiadas e loou a posibilidade de facer investigación de calidade dende a universidade pública, pola súa independencia, agradecendo este recoñecemento a anos de esforzo. Pechou a súa intervención animando aos novos doutores e doutras e devolver á sociedade parte do esforzo recibido a través da súa formación con recursos públicos e a “seguir construíndo o futuro”.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

Os Premios Ícarus 2025 reafirman a fortaleza da cultura emprendedora na USC

A Área de Valorización, Transferencia e Emprendemento da USC entregou o pasado 1 de xullo os Premios Ícarus 2025, unha edición na que resultaron distinguidos 20 traballos pertencentes ás cinco áreas de coñecemento e diferenciados nas categorías de teses de doutoramento e traballos de fin de grao (TFG) e mestría (TFM).

O acto, desenvolvido no salón de graos da Facultade de Ciencias da Educación, estivo presidido polo delegado do reitor para a Transferencia do Coñecemento, Luis Otero, e nel participaron tamén a directora xeral de Traballo Autónomo e Economía Social da Xunta de Galicia, Marta Mariño; a directora xeral de Unirisco, Inmaculada Rodríguez; o subdirector de Ciencias Sociais e Xurídicas da Escola de Doutora-

mento Internacional da USC, José Miguel Túñez; e a decana de Ciencias da Educación, Mar Lorenzo.

O Programa Ícarus cumpre este ano a súa terceira edición cunha participación histórica, cun total de 90 traballos presentados, dos que 28 resultaron finalistas. Esta crecente participación no Ícarus reafirma a fortaleza da cultura emprendedora da USC nos campus de Santiago e de Lugo, tal e como puxo de relevo na súa intervención o director da Área de Valorización, Transferencia e Emprendemento da USC, AVTE, José Luis Villaverde, que tamén destacou “o gran nivel” dos proxectos e a alta representación feminina nos galardóns, xa que o 70% das persoas premiadas nesta edición son mulleres.

O obxectivo é favorecer e impulsar a aplicación social e económica do coñecemento xerado na USC. Para iso, establece premios para teses e TFG/TFM que estean enfocados á súa aplicación social e económica nas áreas de coñecemento que se imparten na USC. No caso das teses, hai unha dotación económica de 1.000€ para os primeiros premios e 500€ para os segundos, mentres que a dotación nos TFG/TFM é de 800 e 400 euros, respectivamente.

[↩ Ir ao sumario](#)

Persoas premiadas

TESES DE DOUTORAMENTO

1.

Que supón para ti recibir este recoñecemento?

2.

Como valorades a transferencia do coñecemento á sociedade?

Área de coñecemento Artes e Humanidades

PRIMEIRO PREMIO

Berta Álvarez Buylla

“Empredimiento Cultural en Galicia do 2000 ao 2024”

1. Unha honra e un impulso para seguir traballando. Supón o recoñecemento a un proxecto feito con compromiso e vontade de contribuír á sociedade.

2. Fundamental. A investigación debe ter un impacto real, achegar valor ao territorio e mellorar a vida das persoas.

Área de coñecemento Ciencias Sociais e Xurídicas

PRIMEIRO PREMIO

César Fieiras Ceide

“Intelixencia artificial, innovación e novas tecnoloxías en medios de comunicación públicos e privados”

1. Representa un moi bo indicador de que o enfoque do traballo é o axeitado. Aínda estou no primeiro paso desta carreira de fondo, pero constatar que se están a facer as cousas ben é moi satisfactorio. É un premio ao traballo colectivo do noso equipo concretado no meu perfil nesta ocasión.

2. É o verdadeiro valor e meta que debemos perseguir. Non entendo o coñecemento se non é compartido/transferido a outros axentes. É o máis bonito do noso traballo.

SEGUNDO PREMIO

Anxela Fernández Da Silva

“Políticas de eSaúde e equidade en España. Unha oportunidade perdida?”

1. Na parte máis xeral, pois supón unha alegría moi grande. As teses de doutoramento son traballos longos, de moitos anos e moitos sacrificios, e que se recoñeza ese esforzo só pode ser motivo de ledicia.

Na parte máis persoal, é moi reconfortante para min que se decidise premiar un traballo como o meu, que aborda as políticas sanitarias desde o enfoque da equidade. Foi unha gran alegría ver que nestes premios, que recoñecen o impacto dos traballos académicos, se premiase un traballo que non ten precisamente un impacto económico, pero que si pode ter moito impacto social.

2. Nun plano xeral penso que a transferencia do coñecemento á

[↩ Ir ao sumario](#)

TESES DE DOUTORAMENTO

1.

Que supón para ti recibir este recoñecemento?

2.

Como valorades a transferencia do coñecemento á sociedade?

sociedade é un deber das universidades públicas, que deben actuar como referentes, lexitimando as necesidades sociais e facendo achegas que poidan mellorar a vida da poboación. Penso que iso se consegue a través da transferencia do coñecemento e que é moi importante facelo.

No que respecta á achega que pode facer o meu traballo a esa transferencia do coñecemento, aborda un tema interesante e á vez moi sensible como é o das políticas sanitarias. Neste tipo de políticas os criterios de rendibilidade económica adoitan desprazar a criterios de equidade, que deberan ser os que estean no centro de todas as políticas públicas pero especialmente nas políticas de saúde, xa que falamos das vidas das persoas. Creo que o meu traballo cumpre coa transferencia ao detectar as principais iniquidades en saúde e propoñer as alternativas necesarias para que as administracións públicas as apliquen e, polo tanto, se poida mellorar a vida de todas as persoas, independentemente das súas condicións socioeconómicas.

Área de coñecemento Ciencias Experimentais

PRIMEIRO PREMIO

Cristina González Barreira

“Materiais moleculares de lantanoides como imáns e termómetros luminescentes”

SEGUNDO PREMIO

Andrés Manuel Álvarez Constantino

“Catalytic methodologies for the valorization of C2 hydrocarbons and mechanistic studies”

1. Este recoñecemento en concreto, como pode ser outro coa mesma finalidade, supón dende logo un orgullo a nivel persoal, académico e profesional. Ao fin e ao cabo é un premio ao traballo que estiveches a desenvolver (no meu caso durante a tese doutoral) nos últimos catro anos, e apalpar os froitos sempre é satisfactorio. Cómpre resaltar tamén que a composición do xurado combina o mundo académico (EDIUS) co

da administración pública (Xunta), ao tempo que inclúe tamén o sector privado (Unirisco). Polo que recibir esta recompensa resalta o potencial do proxecto máis aló dos laboratorios onde os desenvolvemos, e é unha forma de recordarnos que a sociedade está aí fóra e está disposta a asimilar e implementar os coñecementos que xeramos.

2. A transferencia do coñecemento, considero, é unha obriga por parte das institucións que xeran ese coñecemento para con a sociedade. A maioría das investigacións que se levan a cabo, non só en Galiza ou no estado español, máis no mundo enteiro; están a se financiaren con fondos públicos. Por ese motivo creo que o coñecemento derivado debería ser posto a disposición da poboación por medio do tecido produtivo. Ora ben, temos de ser conscientes de que para chegar a ese punto é fundamental apoiar e inxectar fondos na investigación básica para podermos cimentar unha base sólida de coñecementos para, posteriormente, levantar proxectos de transferencia sobre ela. Porque de nada vale andar en bicicleta se non se sabe primeiro andar a pé. E, tristemente, as dinámicas actuais de inmediatez tanto no eido da produción científica, coma na concesión de fondos para a investigación, tornan esta labor máis complicada do que xa é.

TESES DE DOUTORAMENTO

1.

Que supón para ti recibir este recoñecemento?

2.

Como valorades a transferencia do coñecemento á sociedade?

Área de coñecemento Enxeñaría e Arquitectura

PRIMEIRO PREMIO

Jorge González Rodríguez

“Conceptual design, operation and scale-up of photocatalytic processes integrating magnetic nanocomposites for the removal of micropollutants in wastewater”

1. Un recoñecemento sempre é un aliciente para seguir investigando e para buscar a transferencia en todas as tecnoloxías que se desenvolven nos laboratorios de investigación. Por outra banda, sempre é un motivo de orgullo obter un recoñecemento polo traballo realizado durante a tese, sobre todo se este vén da man da Área de Valorización, Transferencia e Emprendemento (AVTE), oficina clave na transferencia das tecnoloxías que se desenvolven

nos grupos de investigación da USC. Non obstante, este premio tamén supón unha responsabilidade de cara a conseguir que esta transferencia se faga posible, o que significa seguir mellorando e traballando no tratamento de augas residuais para que nalgún momento todas estas tecnoloxías poidan ser implementadas en sistemas de tratamento industriais. Resulta ademais moi significativo que todos os finalistas da categoría de Enxeñaría e Arquitectura pertencemos ao CRETUS (Centro Singular de Investigación Interdisciplinar en Tecnoloxías Ambientais), o que tamén indica as capacidades deste centro para facer efectiva a valorización dalgunhas das tecnoloxías que nel se desenvolven, facendo así todo o percorrido, dende a investigación básica ata chegar a niveis de madurez da tecnoloxía elevados. Gustaríame tamén compartir este recoñecemento cos meus directores de tese, María Teresa Moreira Vilar e Gumersindo Feijóo Costa, cuxa supervisión e apoio durante esta etapa fixeron posible que a investigación chegara aos resultados que deron lugar a este premio.

2. A transferencia de coñecemento á sociedade é fundamental. Tal e como comentaron os

poñentes no acto de entrega de premios, é unha necesidade chegar a devolver todo o esforzo que se realiza por parte das administracións públicas, das universidades e dos centros de investigación á sociedade, por medio destas actividades de transferencia. Quizais dar este último paso resulte complexo dende a perspectiva máis puramente científica, ben sexa polo descoñecemento da potencialidade da tecnoloxía no mercado, porque aínda hai algunhas cuestións pendentes de solucionar antes de poñer os procesos a disposición da industria ou ben pola falta de financiación para afrontar esta última etapa. Neste senso, os proxectos de investigación competitivos como o que levou ao desenvolvemento dunha das tecnoloxías premiadadas nesta convocatoria (SPOTLIGHT) así coma outros vixentes na actualidade (CIES), financiados polo Ministerio de Ciencia, Innovación e Universidades, proporcionan un soporte económico que permite avanzar nos procesos cara unha perspectiva industrial. Por outra banda, son cada vez máis os requirimentos legais que deben cumprir as tecnoloxías, buscando a conservación do medio ambiente, a redución das presións sobre os ecosistemas naturais, a dimi-

[↩ Ir ao sumario](#)

TESES DE DOUTORAMENTO

1.

Que supón para ti recibir este recoñecemento?

2.

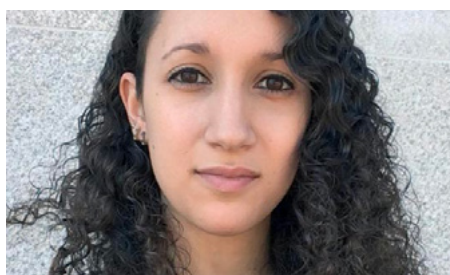
Como valorades a transferencia do coñecemento á sociedade?

nución do consumo de recursos ou preservación dos servizos ecosistémicos. Todas estas motivacións serven de base para a busca de novos procesos e produtos que deben partir da investigación a baixa escala, e que teñen que contribuír a diminuír os impactos ambientais derivados das actividades antropoxénicas. Por tanto, a transferencia do coñecemento á sociedade resulta un factor clave para cubrir unha débeda, non so coa sociedade, senón co ecosistema e os principios do desenvolvemento sustentable.

SEGUNDO PREMIO

Paula Rodríguez Villamayor

“Características neuroanatómicas e de expresión xénica do sistema olfactivo accesorio do coello. Implicación da comunicación mediada por feromonas no comportamento reprodutivo e na fisioloxía animal”

TFGS/TFMS

Artes e Humanidades

PRIMEIRO PREMIO

Noa Rodríguez Rodríguez

“Entre a Extinción e a Adaptación. Proxecto expositivo sobre arte e ecoloxía en Galicia”

SEGUNDO PREMIO

Cristina Huertas Gómez

“Liber Sancti Iacobi. Proposta dun chatbot para divulgar o patrimonio documental do Códice Calixtino a través da IA”

CC Sociais e Xurídicas

PRIMEIRO PREMIO

Ángela Varela García

“Proxecto “Raiceiras”: un servizo público de atención á diversidade para crianzas a partir de 6 anos no rural galego”

SEGUNDO PREMIO

Denise Lobeiras Casal

“Gamificación e Matemáticas, unha combinación gañadora”

SEGUNDO PREMIO

Carlos Alberto Pena Puga

“Liquid systems for the valorisation of lignocellulosic biopolymers”

Área de coñecemento Ciencias da Saúde

PRIMEIRO PREMIO

Uxía Yáñez Ramil

“A ecografía como ferramenta para mellorar a eficiencia reprodutiva no gando vacún”

PREMIO ACCÉSIT

Ana Iglesias Mejuto

“Development of aerogel-based formulations for regenerative medicine”

1. É un recoñecemento importante, xa que no caso das teses de doutoramento, ten en conta o traballo realizado durante anos e a súa posible transferencia á sociedade.

2. Positivamente xa que, no caso da USC, a área de valoración e transferencia conta con estes premios e outras iniciativas para impulsar a chegada á sociedade do coñecemento xerado nos traballos de investigación.

[↩ Ir ao sumario](#)

TFGS/TFMS

Ciencias da Saúde

PRIMEIRO PREMIO

Sara Míguez Martín

“Fabricación e caracterización de lentes autoadherentes para corrección visual”

SEGUNDO PREMIO

Mireya Conde Raña

“Factores de risco asociados á ideación suicida na poboación adulta en contextos rurais e urbanos”

Ciencias Experimentais

PRIMEIRO PREMIO

Gabriel Otero Moreira

“Análise predictivo de fibrilación auricular en rexistros de ECG”

SEGUNDO PREMIO

Raquel Romero Lorenzo

“Modelos de crecemento tumoral baixo radioterapia fraccionada”

Enxeñería e Arquitectura

PRIMEIRO PREMIO

Martín Romero Romero

“Deployment of Deep Learning Networks in the Edge using Compression Techniques”

SEGUNDO PREMIO

María Corredoira Iglesias

“Formulación e caracterización tribolóxica de nanofluidos de transmisión para vehículos eléctricos”

**Innovación e coñecemento
aplicados aos
retos da sociedade**

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses

Xuño 2025

Ejercicio de la parentalidad en familias con ruptura de pareja: evaluación e intervención

BÁRBARA CASTRO RUBIO

Director/es: María Dolores Seijo Martínez, Francisca Fariña Rivera

PD: Psicología do Traballo e as Organizacións, Xurídica-Forense e do Consumidor e Usuario

Data: 03/06/2025 - Semipresencial

Resumo:

La familia es el grupo primario de socialización de las personas. Con el tiempo esta institución ha ido evolucionando, surgiendo así nuevos tipos de familias, con nuevas dinámicas relacionales y con diferentes formas de convivencia. Las altas tasas de separaciones y divorcios tanto en Europa como en España revelan que un alto número de niños, niñas y adolescentes se encuentran en familias con ruptura de pareja. El objetivo de esta tesis doctoral es abordar el estudio del ejercicio de la parentalidad positiva en situaciones de crisis familiar derivada de la separación o el divorcio, con especial interés en la evaluación y la intervención.

Building a sustainable future: Examining the impact of sustainable management on financial performance, climate innovation, and value creation in essential sectors

LARA MARÍA QUIÑOÁ PIÑEIRO

Director/es: Mª Angeles López Cabarcos, Juan Ramón Piñeiro Chousa

PD: Economía e Empresa

Data: 04/06/2025 - Semipresencial

Resumo:

Through four complementary studies, this thesis addresses these gaps by providing empirical evidence on how responsible and sustainable corporate management influences financial performance, fosters climate innovation and technologies, and contributes to sustainable value creation in essential sectors. To this end, samples of companies from the biopharmaceutical sector (article 1), the utilities industry (article 2) and the food and beverage production sectors (articles 3 and 4) have been used, with a study period spanning from 2019 to 2022. This doctoral thesis advances knowledge on corporate sustainability, climate innovation, and financial performance within the context of essential sectors, offering specific approaches to facilitate the adoption of more sustainable and resilient business models in an increasingly complex global landscape.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xuño

Prevención sostenible de parásitos mediante hongos saprófitos formulados en alimentos

RAMI SALMO

Director/es: Adolfo Paz Silva, María Sol Arias Vázquez, Cristiana Filipa Cazapal Monteiro

PD: Medicina e Sanidade Veterinaria

Data: 06/06/2025 - Semipresencial

Studies in dynamical AdS/CFT with modified boundary conditions

DAVID TRAVIESO MAYO

Director/es: Javier Mas Sole

PD: Física Nuclear e de Partículas

Data: 06/06/2025 - Presencial

Genomic characterization of the bivalve pathogen vibrio europaeus

SERGIO RODRÍGUEZ RODRÍGUEZ

Director/es: Juan Luis Barja Pérez, Javier Dubert Pérez

PD: Avances en Bioloxía Microbiana e Parasitaria

Data: 06/06/2025 - Presencial

 [Ir ao sumario](#)

Resumo:

Los hongos filamentosos saprófitos pueden inhibir el desarrollo de parásitos en heces o suelo, siendo útiles para animales en zoológicos, al reducir infecciones y el uso de antihelmínticos. Las gelatinas comestibles con clamidosporas de *Mucor circinelloides* y *Duddingtonia flagrans* son una solución innovadora para administrar estos hongos a los animales. Además, una formulación seca de estos hongos, fácilmente administrable a los animales, es eficaz contra infecciones parasitarias como *Trichuris* spp. y *Toxocara canis*. Se propone un programa de control parasitario integrado que combine análisis fecales, antihelmínticos específicos y aplicación de clamidosporas para un manejo sostenible en zoológicos y criaderos de mascotas. Esta estrategia ecológica y segura beneficia tanto la salud animal como la gestión ambiental.

Resumo:

This thesis investigates the dynamics of Einstein gravity coupled to a scalar field in anti-de Sitter (AdS) spacetime, focusing on the implications of different time-dependent boundary conditions. Two models of the scalar field are used. The first is a massless field that exhibits normalizable linearized normal modes with Dirichlet boundary conditions dual to the standard quantization, as well as other non-normalizable modes. The second model corresponds to a field with a mass in the range known as the dual quantization window. This model supports both boundary conditions dual to the standard and the alternative quantizations, as well as mixed boundary conditions, also known in the literature as designer gravity.

Resumo:

This Thesis focuses on *Vibrio europaeus*, a recently identified species associated with bivalve mortalities across various life stages and geographic regions. A genomic analysis was conducted on 39 strains from hatcheries worldwide. This Thesis advances understanding of *V. europaeus* through genomic analysis, shedding light on its diversity, evolution, virulence potential, resistance mechanisms, and environmental adaptation. These findings provide a foundation for innovative strategies to mitigate its impact on aquaculture, promoting industry sustainability.

Teses defendidas en xuño

Binary Exo-Chiralities in the Peptide Alpha-Helix Studied by Circular Dichroism

REBECA GÓMEZ OJEA

Director/es: Juan Ramón Granja Guillán, Javier Montenegro García, Julián Bergueiro Álvarez

PD: Ciencia e Tecnoloxía Química

Data: 06/06/2025 -Presencial

A inserção dos tecnólogos formados pelo Instituto Federal de Goiás no mundo do trabalho

IVANILLIAN FERREIRA PAISLANDIM

Director/es: Ana María Porto Castro, Quintín Álvarez Núñez

PD: Educación

Data: 09/06/2025 - Presencial

Understanding the image of Saudi Arabia in Europe through X

KHALIL FAISAL F BIN LIBDAH

Director/es: José Sixto García

PD: Comunicación e Información Contemporánea

Data: 09/06/2025 - Virtual

 [Ir ao sumario](#)

Resumo:

In this thesis, we have designed a series of oligo glutamic acid peptides bearing increasingly complex repetition patterns as a tool to unveil complex binary exochiralities in the alpha helix through their individual chromophore contributions in circular dichroism. Based on these elemental interactions, we successfully deconvoluted the intricate CD spectra of binary exohelical systems, gaining a good understanding of how combinations of primary and secondary interactions involved in these binary topologies, and the different orientations of the two exohelices, were reflected in the CD spectra. Dual functionalization with chromophores from the NBD family of different spectroscopic nature allowed to independently detect the two exohelices composing the binary topology by CD.

Resumo:

Ao avaliar a possibilidade de oferta de cursos superiores de tecnologia no Brasil, há duas interpretações principais sobre a formação de profissionais tecnológicos: a primeira, do Ministério da Educação, que justifica a implementação desses cursos, indicando que eles consistem em oferecer formação com nível tecnológico superior e adequado ao mercado de trabalho, sendo capaz de garantir a empregabilidade dos seus graduados; Uma segunda interpretação, mais pessimista, dos investigadores educacionais sugere que, em geral, cursos superiores mais curtos, como os dos tecnólogos, também seriam de qualidade inferior e não seriam reconhecidos ou valorizados pela sociedade. Este estudo procura perceber se a empregabilidade sugerida pelo Ministério da Educação para os tecnólogos foi realmente implementada.

Resumo:

This thesis explores how Saudi Arabia's image is constructed and perceived in Europe through discourse on X. The research adopts a qualitative approach, analyzing posts, hashtags, and user engagement to identify key narratives and sentiments. By examining recurring themes, influential accounts, and media coverage, this study highlights the factors that contribute to either a positive or negative portrayal of the country. The findings reveal that political events, economic policies, human rights debates, and cultural representations significantly shape discussions about Saudi Arabia.

Teses defendidas en xuño

Arte e industria del hierro en Galicia (1844-1936). Cultura material, centros de producción y obras

DANIEL LUCAS TELJEIRO MOSQUERA

Director/es: Jesús Ángel Sánchez García

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 10/06/2025 - Presencial

Resumo:

Esta tesis da a conocer las industrias metalúrgicas y su producción artística en hierro en Galicia entre 1844 y 1936. En la primera parte se desarrollan los contextos globales y locales de la cultura material del hierro por medio de tres vías: se presentan a los protagonistas del diseño y la producción; se explica el asentamiento del gusto por la reproducción de piezas seriadas a través de los tratados, manuales o catálogos comerciales, las exposiciones y la confluencia de modelos con otros materiales; y se definen los clientes, las normativas a las que estaban sometidos y los espacios de demanda. En la segunda parte se aborda la historia de los centros de producción. Finalmente, en la tercera parte se trata la extensa variedad de obras arquitectónicas, ornamentales y de mobiliario expedidas.

Periodismo lento y multidisciplinar en la prensa para abordar la ciencia del cambio climático. Análisis del modelo de Historias del tiempo

XAVIER FONSECA BLANCO

Directores: José A. Fernández Escribano, Gonzalo Miguez Macho, J. Antonio Cortés Vázquez

PD: Medio Ambiente e Recursos Naturais

Data: 10/06/2025 - Presencial

Resumo:

La comunicación del cambio climático a través de la prensa representa un tema que la comunidad académica lleva investigando desde hace años. En España, la literatura existente sobre esta cuestión sugiere que es un asunto que se ha abordado casi siempre a través de una perspectiva económica y política, pero escasamente centrada en la divulgación científica. El principal objetivo de esta tesis es identificar modelos de periodismo que puedan abordar el reto de explicar el calentamiento de la Tierra.

Impacto del tabaco en Brasil: Mortalidad atribuida

BIBIANA WANDERLEI FLORES

Director/es: Mónica Pérez Rios, Agustín Montes Martínez

PD: Epidemioloxía e Saúde Pública

Data: 10/06/2025 - Presencial

Resumo:

La epidemia de tabaquismo es un problema de salud pública mundial, responsable de la muerte anual de más de 8 millones de personas, siendo más de 7 millones a causa del consumo de tabaco y más de 1,2 millones a causa de la exposición al humo ambiental de tabaco (HAT). El consumo de tabaco y la exposición al HAT están relacionados con el desarrollo de tumores, enfermedades cardiovasculares y enfermedades respiratorias. Disponemos de dos indicadores para evaluar el impacto del tabaco: la prevalencia y la carga de mortalidad atribuida (MA). Con el objetivo de identificar y describir los métodos de estimación de MA a la exposición al HAT, se realizó un análisis de los métodos de cálculo empleados en estudios identificados a partir de una revisión sistemática previa que identificó los estudios que estimaron la MA a la exposición al HAT.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xuño

Role of neddylation in translational control of Schwann cell myelination

CECILIA HUARTE SEBASTIÁN

Director/es: Ashwin Woodhoo

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 11/06/2025 - Presencial

Resumo:

Through combined transcriptome and translome analyses, we show that genes involved in translation, including ribosomal proteins and translation factors, are coordinately regulated at both the transcriptional and translational levels during Schwann cell differentiation. Our study demonstrates the role of neddylation, a post-translational modification, in regulation of protein synthesis during myelination. Here, we demonstrate that neddylation contributes to the formation of a specialized ribosome necessary for the synthesis of proteins involved in Schwann cell differentiation. Based on these findings, we propose that Schwann cells employ a specific translational program characterized by a low translational rate and the selective inhibition of a subset of mRNAs, which facilitates their exit from the proliferative state and differentiation into myelinating Schwann cells.

Albert Camus, le journaliste-écrivain. Étude littéraire et phraséostylistique de son oeuvre (1931-1960) depuis une approche numérique

AIRA IRATXE REGO RODRÍGUEZ

Director/es: Claudio Rodríguez Fernández, María Isabel González Rey

PD: Estudos da Literatura e a Cultura

Data: 11/06/2025 - Presencial

Resumo:

Cette thèse explore les rapports entre l'écriture journalistique et l'écriture littéraire d'Albert Camus, en mettant en lumière les transferts stylistiques et thématiques qui structurent son oeuvre. À travers une approche interdisciplinaire combinant analyse littéraire, linguistique et phraséostylistique, l'étude vise à démontrer que le journalisme constitue un laboratoire d'expérimentation où l'écrivain forge progressivement sa pensée, sa technique d'écriture, ses thèmes privilégiés et son esthétique. L'analyse s'appuie sur un corpus exhaustif, fondé sur l'édition de référence des oeuvres complètes de Camus dans la collection Bibliothèque de la Pléiade Gallimard, 2006-2008.

Epidemiología, factores de riesgo, perfil microbiológico y tratamiento de las queratitis infecciosas en Galicia

DAVID LAMAS FRANCIS

Director/es: María Del Rosario Touriño Peralba, María Teresa Rodríguez Ares

PD: Ciencias da Visión

Data: 12/06/2025 - Presencial

Resumo:

La tesis analiza la epidemiología, los factores de riesgo, el perfil microbiológico, las resistencias antimicrobianas y los tratamientos de la queratitis infecciosa no vírica en Galicia. Además, evalúa las intervenciones quirúrgicas y los factores asociados al fracaso terapéutico. Se realizó un estudio retrospectivo multicéntrico entre 2010 y 2020 en nueve hospitales de Galicia, con 654 casos de queratitis infecciosa no vírica y cultivos corneales positivos atendidos en nueve hospitales de Galicia entre 2010 y 2020 en los que se aislaron bacterias grampositivas (64 por ciento), gramnegativas (25 por ciento), hongos (10 por ciento) y amebas (1 por ciento). Se observó un incremento en el porcentaje de MRSA y en las resistencias a fluoroquinolonas de los estafilococos coagulasa negativos y de *Pseudomonas* spp. Un 22% de pacientes requirió cirugía.

 Ir ao sumario

Teses defendidas en xuño

Enfermedad de ojo seco: análisis de la evolución natural y nuevos criterios diagnósticos de subtipos de ojo secos

BELÉN SABUCEDO VILLAMARÍN

Director/es: Eva Yebra-Pimentel Vilar,
María Jesús Giráldez Fernández

PD: Medicina Molecular

Data: 12/06/2025 - Presencial

Resumo:

La tesis doctoral aborda dos campos principales. En primer lugar, se establecen criterios específicos para diferenciar entre los subtipos principales de la DED y subtipos de gravedad, en función de la altura del menisco lagrimal y de la evaluación del patrón lipídico interferencial. En segundo lugar, el seguimiento a largo plazo del curso natural de la enfermedad muestra estabilidad en el diagnóstico, con cambios observables en etapas preclínicas y de predisposición. Asimismo, confirma que, aunque algunos parámetros como la osmolaridad y el Tiempo de Ruptura Lagrimal con fluoresceína se mantienen estables, la exposición prolongada a un ambiente inestable incrementa los signos de daño en la superficie ocular, además de reducir la percepción de dolor, lo cual sugiere la aparición de hipoalgesia. Estos hallazgos ofrecen tanto criterios diagnósticos clave para los subtipos de DED como una valiosa perspectiva sobre la evolución natural de la enfermedad sin tratamiento.

Actividades comunitarias en Atención Primaria en el área sanitaria de Santiago de Compostela y Barbanza

DIEGO GABRIEL MOSTEIRO MIGUÉNS

Directoras: Maruxa Zapata Cachafeiro,
Silvia Novio Mallon, Mª de la Almodena Rodríguez Fernández

PD: Epidemioloxía e Saúde Pública

Data: 12/06/2025 - Presencial

Resumo:

Los objetivos de esta tesis doctoral, presentada por compendio de artículos, son: 1. Sintetizar la evidencia disponible sobre AC y describir su impacto en la salud de las personas. 2. Analizar la implantación de las actividades comunitarias llevadas a cabo durante 2018 y 2022 en el área sanitaria de Santiago de Compostela y Barbanza. 3. Identificar las barreras y facilitadores para la puesta en marcha de actividades comunitarias en la Atención Primaria de Galicia. 4. Determinar el grado de: a) conocimiento, actitud y percepción de estudiantes del Grado de Enfermería de la Universidade de Santiago de Compostela sobre actividades comunitarias; así como b) conocimiento, actitud y práctica de actividades comunitarias en profesionales del ámbito de Atención Primaria de Galicia.

Teses defendidas en xuño

Nuevos materiales y diseños macroscópicos en implantes dentales

PAULA ANDREA RUIZ HENAO

Director/es: Juan Blanco Carrion,
María Pilar Batalla Vázquez

PD: Ciencias Odontolóxicas

Data: 12/06/2025 - Presencial

Resumo:

Desde el desarrollo de la implantología oral, inicialmente de titanio, hasta la actualidad, se ha producido una evolución significativa gracias a la investigación en la composición y el diseño, con el objetivo de mejorar todos los aspectos funcionales y estéticos mediante el control de los procesos fisiológicos. Teniendo en cuenta la amplia variedad de implantes disponibles, tanto en material como en diseño, y la limitada literatura que presenta resultados a largo plazo con diseños metodológicos adecuados, el objetivo de esta tesis doctoral fue analizar nuevos diseños de implantes, considerando tanto su material (zirconio) como su diseño macroscópico (implantes con nuevos diseños roscados).

Search for flavour anomalies in the quark sector at the LHCb experiment

ASIER PEREIRO CASTRO

Director/es: Bernardo Adeva Andany,
Jeremy Peter Dalseno

PD: Física Nuclear e de Partículas

Data: 13/06/2025 - Presencial

Resumo:

In this thesis a time-integrated and flavour-untagged amplitude analysis is performed to four-body decays of the neutral mesons Bs and Bd, using data collected by the LHCb experiment in Run 1 and Run 2. Observables to be measured include the investigation of an anomaly in the polarisation of vector resonances when they arise from decays of Bs and Bd mesons, which seems to point to a break in the universality of the gluonic couplings to the different quark generations in the Standard Model. These decay channels, besides being a reference for the study of CP-violating and T-violating observables in charmless b-quark decays, have recently been tagged by theoretical groups as the source of a flavour anomaly, which might be connected to other flavour anomalies presented by LHCb in semi-leptonic channels.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xuño

*Análise e contención de epidemias:
estudo do efecto da topoloxía da
rede e aplicación da teoría de control
óptimo ao sistema*

JAVIER LÓPEZ PEDRARES

Director/es: María Elena Vázquez
Cendón, Alberto Pérez Muñuzuri

PD: Métodos Matemáticos e Simulación
Numérica en Enxeñaría e Ciencias
Aplicadas

Data: 13/06/2025 - Presencial

*IC-Tagging system: from protein
tracking to therapeutic applications*

PAULA SÁNCHEZ GASCÓN

Director/es: José Manuel Martínez
Costas, Natalia Barreiro Piñeiro

PD: Medicina Molecular

Data: 20/06/2025 - Presencial

*Xeografías críticas dos procesos de
construción e de xestión das figuras de
Indicación Xeográfica para produtos
agroalimentarios*

RUBÉN BOGA GONZÁLEZ

Director/es: Valerià Paül Carril

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 23/06/2025 - Presencial

 [Ir ao sumario](#)

Resumo:

Nos sistemas biolóxicos, e máis concretamente no contexto das enfermidades infecciosas, existen unha serie de interaccións complexas entre os organismos que cohabitan nun mesmo individuo. Esta tese céntrase no estudo da diseminación dos virus a través das redes de interacción. O obxectivo da tese é explorar os procesos e dinámicas subxacentes da interacción individuo-individuo, individuo-virus e virus-virus. Para isto, exploraremos o emprego de modelos matemáticos e simulación numérica co obxectivo de probar o efecto das redes de interacción na diseminación das enfermidades.

Resumo:

This doctoral thesis exploits the unique features of the IC-tagging system, a molecular tagging methodology developed in our laboratory. This system is credited with several biotechnological applications, such as the immobilization of enzymes or the production of large amounts of particulate material. Hence, the aim of this thesis is to grow the list of applications of the system, increasing its value in the field of biotechnology. In the first chapter, we create an autofluorescent biosensor to detect protein retro-translocation in-vitro. In the second chapter we determine the immune response elicited by IC-tagging produced nano and micro-spheres designed as cancer vaccine candidates. And, in the third chapter, we establish a protocol for a novel vaccine production method against enveloped viruses, using SARS-CoV-2 as a model.

Resumo:

A tese resitúa as IX dentro do marco analítico-teórico da Xeografía, co fin de ofrecer unha mirada crítica e sistemática aos procesos de construción e de xestión que determinan a capacidade destes instrumentos para satisfacer as necesidades pretendidas co seu establecemento. Con ese obxectivo, aplicáronse técnicas cualitativas en doce figuras de IX arredor do mundo para observar a diversidade de percepcións que existen entre os actores implicados nelas. A lectura conxunta de todos estes casos confirma a pertinencia de analizar as IX desde unha perspectiva xeográfica para facilitar que poidan alcanzar os seus obxectivos prácticos.

Teses defendidas en xuño

Prácticas de exposición y construcción de la subjetividad en redes sociales. Estudio de casos de adolescentes en Galicia

ÁNGELA GONZÁLEZ VILLA

Director/es: Adriana Gewerc Barujel

PD: Educación

Data: 23/06/2025 - Presencial

Resumo:

Esta investigación se propone identificar, analizar y comprender las prácticas de exposición en redes sociales y su lugar en la negociación de la subjetividad de adolescentes de Galicia. Se centra en las tensiones, saberes y sentidos que conducen la cotidianidad de adolescentes en su exposición en redes sociales. Las conclusiones apuntan a que la alfabetización digital crítica demanda un lugar en el escenario escolar para el encuentro entre los saberes de las aulas y los que integran las prácticas cotidianas e híbridas de las adolescencias estudiadas en las que emergen necesidades, riesgos e intereses que requieren de nuevas lecturas sobre ciudadanía digital crítica.

Riesgo de cáncer de pulmón asociado a las ocupaciones laborales

ELIANA TORRES CADAVID

Director/es: Alberto Ruano Raviña, Cristina Candal Pedreira

PD: Epidemioloxía e Saúde Pública

Data: 23/06/2025 - Presencial

Resumo:

Esta tesis se enfoca en el estudio de las ocupaciones laborales como factor de riesgo de cáncer de pulmón, centrándose en factores poco estudiados, como la exposición ocupacional a endotoxinas en relación al cáncer de pulmón de célula pequeña, el efecto sinérgico entre la ocupación y el tabaco, así como entre la ocupación y la exposición a radón residencial. Además, se proponen análisis diferenciados para hombres y mujeres, con especial énfasis en la población femenina; un grupo poblacional a menudo invisibilizado en el estudio de las ocupaciones laborales.

Removal of antibiotics by free and magnetic nanoparticle-grafted oxidoreductases in batch and continuous systems

SABRINA ROSE DE BOER

Director/es: María Teresa Moreira Vilar, Andreas Schaeffer, Philippe Corvini

PD: Enxeñaría Química e Ambiental

Data: 24/06/2025 - Semipresencial

Resumo:

This work studies the implementation of oxidoreductase-based wastewater treatment technologies for efficient removal of antibiotics. To overcome substrate limitations of enzymes investigated so far, two H₂O₂ dependent oxidoreductases, rAaeUPO and CiVCPO were identified as promising alternatives. The improvement of activity and stability in wastewater conditions proved to be challenging, but several milestones could be reached: Antibiotics recalcitrant to other enzymes and partly to UV photocatalysis could be efficiently removed by the proposed enzymes, rAaeUPO could be successfully immobilized on magnetic support materials to allow reuse in batch and continuous reactor configurations, and the integration of the Life Cycle Assessment methodology supported decision making towards increased biocatalyst sustainability.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en xuño

Análisis transcriptómico de la respuesta frente a la exposición al ácido domoico (toxina de tipo amnésico, ASP), y a Pseudo-nitzschia productora de ácido domoico, en la glándula digestiva de moluscos bivalvos

PABLO VENTOSO OSORIO

Director/es: Antonio Juan Pazos Castelos

PD: Ciencias Mariñas, Tecnoloxía e Xestión

Data: 25/06/2025 - Presencial

Transition radiation in high energy showers

JUAN AMMERMAN YEBRA

Director/es: Enrique Zas Arregui, Jaime Alvarez Muñiz

PD: Física Nuclear e de Partículas

Data: 26/06/2025 - Presencial

As políticas culturais locais na dinamização educativa e sociocultural dos municípios do Cávado (Portugal) [2000-2020]

MARTA ALEXANDRA DA SILVA MELO MACIEL

Director/es: José Antonio Caride Gómez

PD: Equidade e Innovación en Educación

Data: 27/06/2025 - Presencial

[↩ Ir ao sumario](#)

Resumo:

La intoxicación amnésica por mariscos (ASP) es causada por diatomeas del género *Pseudo-nitzschia*, que producen la toxina ácido domoico. El conocimiento de los efectos y los mecanismos moleculares implicados en la captación y excreción del ácido domoico es limitado en moluscos bivalvos. Para ayudar a esclarecer estos procesos, se ha empleado un enfoque transcriptómico basado en la secuenciación y ensamblaje de novo del RNA en la glándula digestiva de 3 especies de moluscos bivalvos (*M. galloprovincialis*, *A. opercularis* y *P. maximus*) y la determinación de la expresión diferencial en condiciones de exposición al ácido domoico o a *Pseudo-nitzschia* productora de ácido domoico.

Resumo:

This thesis focuses strongly on the close relation between particle shower development in different media and the properties of the emitted radio pulses. It provides a unique approach on how to understand the radio pulses in the frequency and time domains, highlighting the role of the time delays of particles along shower development, particularly for air showers. Overall, this thesis contributes to the ongoing efforts to better understand radio emission from particle showers. As a result non-trivial relations between the radio pulse properties at the Cherenkov angle and the index of refraction, density and magnetic field intensity are established.

Resumo:

As dinâmicas educativas e socioculturais dos territórios e comunidades nutrem-se das relações entre as pessoas, das acções das instituições que os compõem, das memórias e do imaginário que os diferentes espaços-tempos vêm construindo; e de uma heterotopia cultural, que se instala silenciosamente, exigindo a elaboração de relatos sócio-históricos que dêem sentido às diferentes explicações e interpretações de um passado com o qual se possa continuar a imaginar novos e melhores futuros. No que respeita à investigação que motiva a Tese, vinculamos os nossos contributos ao conhecimento e análise dos contributos dados, nas duas primeiras décadas do século XXI, 2000-2020, pelas políticas culturais locais para o desenvolvimento educativo, social e cultural dos seis concelhos do Cávado, Portugal.

Teses defendidas en xuño

Novel genetic and molecular approaches to Polycystic Kidney Disease: A way to diagnose inconclusive cases and find new possible treatments

RAQUEL MARTINEZ PULLEIRO

Director/es: Ángel María Carracedo Alvarez, Catarina Allegue Toscano, Noa Carrera Cachaza

PD: Medicina Molecular

Data: 27/06/2025 - Presencial

Resumo:

Autosomal Dominant Polycystic Kidney Disease (ADPKD) is the most common hereditary kidney disease, mainly caused by mutations in the PKD1 (80%) and PKD2 (15%) genes. Patients develop renal cysts over time, which can lead to kidney failure and the need for renal replacement therapy. This thesis aimed to improve the genetic diagnosis of ADPKD, especially in cases with variants of uncertain significance (VUS). It also explored the molecular mechanisms of ADPKD through comparative proteomic analysis. The identification of pathogenic variants and insights into the molecular deregulation of ADPKD provide a foundation for developing targeted therapeutic strategies. Continued research is essential for advancing the diagnosis, treatment, and overall understanding of ADPKD.

Methylation profiling of extracellular vesicles and cell-free DNA: clinical applications in colorectal and pancreatic cancer

NICOLÁS COSTA FRAGA

Director/es: Rafael López López, Ángel Díaz Lagares

PD: Medicina Molecular

Data: 30/06/2025 - Presencial

Resumo:

Colorectal and pancreatic cancer remain major health challenges due to late diagnoses and limited treatment efficacy. In this context, this thesis investigated novel epigenetic biomarkers for early detection and therapy response. Epigenomic profiling of EVs released by colorectal circulating tumor cells identified novel therapeutic targets and biomarkers. Machine learning models revealed robust methylation signatures in cell-free DNA for the early detection of colorectal cancer and their precursor lesions. A specific methylation signature in EV-derived DNA was discovered as a predictor of response to FOLFOX treatment in metastatic colorectal cancer patients. Furthermore, cfDNA methylation biomarkers were validated for the non-invasive diagnosis and monitoring of pancreatic cancer.

[↩ Ir ao sumario](#)

«Non podemos deixar que as percepcións limitadas dos demais terminen definíndonos»

Virginia Satir

nEDIUS

Editada por Escola de Doutoramento
Internacional da USC (EDIUS),
Santiago de Compostela

Coordinación:
Miguel Túñez

Revisión lingüística:
Gisella Costas López
*PD Estudos da Literatura
e da Cultura*

Copy:
Clara Castilla

Deseño:
nudobrands

Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS)

881814360 / 14361
edius@usc.es

Casa dos Catedráticos. Av. das Ciencias, 6
15782 Santiago de Compostela

Depósito Legal: C 1550-2020
ISSN 2792-6079

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, EDUCACIÓN
E UNIVERSIDADE

*Actividade financiada polo Convenio de Colaboración entre a Consellería de Cultura,
Educación e a USC para o desenvolvemento de accións estratéxicas de I+D+i.*